

Hans sjæl har haft møje

Profeten *Esajas* siger, at Herren har fuldført sin frelsergerning under sjælemøje (kap. 53). »Fordi hans sjæl har haft møje, skal han se det, hvorved han mættes« (vers 11).

Lad os være stille for dette. Ved Åndens hjælp kan vi gennem de fire evangelier få nogle glimt ind i Herrens sjælemøje; men forstå, hvad han har lidt, kan vi aldrig.

Herrens ro og stilhed

Vi finder aldrig Herren urolig, febrilsk, nervøs eller oprevet. I de mest kritiske situationer, hvor alle andre mistede fatningen, bevarede han sin sjæl i fuldkommen ro. Han sov på den synkende båd, og da de vækkede ham, selv grebne af angst og fortvivelse, blev han ikke smittet af deres uro og forvirring, blev ikke som de grebet af frygt, men rejste sig roligt og frimodigt og bød stormen lægge sig.

Da de ikke vidste, hvordan de skulle klare situationen med de 5000 mænd, så han sig ikke nervøst omkring, og der faldt ikke en skygge af bekymring over hans træk, men han sagde blot: »Giv I dem noget at spise!« og da de havde sat sig i græsset, tog han de få brød i sine hænder, takkede og lod dem dele det ud.

Når der var tumult i byen, når de vilde gribe ham, og alle var i oprør, var han den eneste, der ikke blev oprevet; han beherskede enhver situation og kendte ikke til nervøsitet og sindsoprevedhed.

Han var aldrig bange. Aldrig talte han et uoverlagt ord, som han derefter måtte trække tilbage; derfor kendte han ikke til at fortryde noget af, hvad han havde sagt eller gjort, og kendte ikke til de deraf følgende ærgrelser over sig selv.

Han udførte vældige undere, men han gjorde det som noget, der var naturligt for ham. Derfor ser vi ham aldrig skrigende eller svedende i ånden; stille og roligt går han hen til enkens døde søn og siger: »Unge mand, stå op!« og det gjorde den døde unge mand. Og så gav han ham til hans moder og gik videre.

Her er ingen oprevedhed, ingen råben og skrigen, her er Herren i hans beherskelse af døden.

Men han er ikke ufølsom, udeltagende og køligt fornem. Hans hjerte banker for dem alle – de er jo som får uden hyrde – men hans følelser er alle rene, hellige, usentimentale, ægte, uhysteriske, sande og sunde. Hans sjæl er gennemsigtig ren. Skulle man finde udtryk for, hvem han mindst af alle ligner, ville jeg sige skuespillere! Han er den, han er – han forblivi-

ver den, han er, – i enhver situation udgiver han sig ikke for andet end den, han er – og han er fuldkommen.

Han leder aldrig nervøst efter det rette ord, indlader sig aldrig i diskussioner, bliver aldrig hidsig og taber aldrig fatningen. Han behersker sig selv, men hans selvbeherskelse er ikke krampagtig, thi han er fuldkommen fri. Derfor ser du ham aldrig beklemmt, forskruet eller forvreden.

Han belastede således aldrig sin sjæl med noget uægte, dumt, forkert, kunstigt, endsige med nogen synd; derfor er han så rolig, blottet for nervøsitet, forvirring, febrilskhed og uro.

Hans møje

Hvorledes kan profeten så tale om hans sjælemøje? Lad evangelierne sige os noget herom!

De viser os, at han tog menneskeheds sjælebelastninger på sig. Hvad det indebar, fatter ingen af os. Men at det var *møje*, kan vi vel forstå.

Det er svært for begavede mennesker at omgås dumme mennesker, der ikke ved, hvor dumme de er, men »frimodigt« kommer med alle deres meninger, forslag og ideer. Det er svært for et menneske med en forfinet smag at blive placeret midt i usmageligheden og smagløsheden. Det er ikke nemt for et dannet og kultiveret menneske at være omgivet af lutter grovkornede og uslebne mennesker, der ikke ønsker nogen dannelse. Det er ikke behageligt for et menneske med sans for det ophøjede atter og atter at blive konfronteret med det vulgære. Det er svært for den, der vil det gode, hele tiden at blive misforstået og mistolket.

Og så er alt det, jeg her har sagt, dog kun besværligheder inden for det relative, thi ingen af de anførte forhold mellem mennesker af forskellig observans markerer en absolut forskel imellem dem, thi de er jo alle syndere, være sig de begavede eller de dumme, de kultiverede eller de vulgære, o.s.v.

Men da han trådte ind i verden, kom den eneste, der markerer den absolutte forskel imellem mennesker, thi han er uden synd, alle andre er syndere. Hvert øjeblik var han omgivet af mennesker, der – skønt de var mennesker, og han også fuldt og helt var et menneske – ikke blot kom fra et andet land, men kom fra en anden verden end han. Han var ovenfra, de var nedenfra. Han var visdommen, de dårskaben; han var den dannede, thi han var som Gud, de var de ukultiverede og udannede, thi de var mærket af synd; han var

den ophøjede, de var de vulgære; aldrig kunne han føre en samtale med dem, hvor de havde noget at give ham, aldrig sige et ord, de fuldt ud forstod. Hvert øjeblik blev han misforstået, mistolket, ja misbrugt og taget til indtægt for noget helt andet end det, han var kommet for.

En dag udbrød han: »Hvor længe skal jeg tåle jer?« og giver os med disse ord et lille indblik i, hvad hans sjæl dagligt led ved omgangen med dem. Han var den, der altid gav og ydede, men han mødte knapt nok nogen respons for alt det, han gav. Han gav dem sit ord, det er Guds ord, og dermed et lys og en visdom, som ingen af dem havde nogen som helst mulighed for at finde frem til uden ham. Men de anede ikke, hvilken skat han skænkede dem, og kunne ikke værdsætte den. Han gjorde mægtige gerninger i deres midte, men de så slet ikke, hvad disse undere virkelig indebar. Selv de, der stod ham nærmest, kunne ikke forstå ham. Hvis du forestiller dig verdens ædlest, finest kultiverede menneske slå sig ned i Københavns mørkeste og mest utiltalende kvarter, da har du et svagt billede af hans komme til denne verdens mennesker. »Hvor længe skal jeg tåle dig, du vantro slægt?«

Hans sjæl led møje hver dag, men hans sjæl blev aldrig besmittet, thi han bar sin møje i kærlighed til Faderen og til den faldne menneskehed; derfor var der i hans møje ikke det mindste i retning af bitterhed, foragt eller irritation. Han bar det stille hver dag. Men ofte søgte han ud i ensomheden for at være alene med sin himmelske Fader og udøse sit hjerte for ham. Her var han sammen med den eneste, der forstod ham – ja, her var han i det eneste selskab, der svarede til hans egen »dannelse«. Hos ham mættedes han og søgte ny styrke til omgangen med menneskene – her vederkvægedes han.

Han var alle uendeligt overlegen, men trak sig desuagtet ikke tilbage fra menneskene; han åd og drak med syndere, men forblev selv uberørt af det onde og ubesmittet; således var han midt iblandt dem og dog udskilt fra dem. Hans liv var ikke nogen idyl, thi hver dag måtte han give afkald for at omgås dem fra det lave, og det kostede hans sjæl megen møje. De havde intet, hvormed de kunne tilfredsstille hans sjæl; han mættede sin sjæl og gjorde den tilfreds ved altid at gøre Faderens vilje; men – men det gik ikke af sig selv, det kostede hans sjæl møje!

Slægten var ond og vantro; den krævede tegn af ham og kunne aldrig få nok af undere og tegn; de kendte ham så dårligt, at hans renhed og sandhed intet sagde

dem, hans kærlighed og visdom heller ikke, derfor fordrede de undere og tegn; de ville have ham til at gøre deres vilje, thi de var aldeles blinde for hans gode og fuldkomne vilje; dybest set hadede de ham – det var hans kår! – og det var møje-fuldt.

De religiøse ledere var hans værste fjender lige fra begyndelsen. Men hans bysbørn var heller ikke for gode. Hans egen familie troede ikke på ham; de ville overtale ham til at træde offentligt frem og gøre sig gældende på menneskers maner, der vil udrette noget i denne verden. Hans egne disciple – godt, at han kendte dem forud, ellers havde deres opførsel ikke været til at bære – de skændtes om, hvem der var den største af dem, medens han var på vej imod Jerusalem – og de var så blinde, at han til sidst udbrød: »Så lang en tid har jeg været iblandt jer, og du kender mig endnu ikke, Filip!« Hvad det har været af møje for ham på Faderens bud at udvælge en sådan discipelskare og vandre med den i mere end tre år, kan vi ikke forestille os. I hans udbrud til Filip hører vi det dybe suk af smerte, som røber, hvor tungt det var for hans sjæl dagligt at bære dem, som en fader bærer sit hjælpeløse barn – ja, endnu sværere, thi et hjælpeløst barn gør ikke modstand og kommer ikke med så mange dumme bemærkninger som hans disciple.

Jeg gentager: han var dem uendeligt overlegen, men trods dette omgikkes han

dem på nærmeste hold i mere end tre år, hvor han gav og gav, og de blev ved med at tage imod, alt medens de misforstod ham og bedrøvede ham. Det var alt andet end let for hans sjæl. At han holdt ud trods al denne sjælemøje viser, hvor guddommeligt hans kærlighed til os lave mennesker er.

De sidste dage

»Min sjæl er knuget«, sagde han, »med en dåb skal jeg døbes« – han sagde ikke, at det var lidelsens dåb, men det var det.

Da han var draget ind i morderstaden, så han templet og alle dem, der drev handel deri, og hans sjæl harmedes; han drev dem ud i hellig nidkærhed og vrede. Hans sjæl led møje, men det var ikke en passiv møje – snarere var det en hellig, lidenskabelig møje, der ikke tillod ham at gøre noget andet end Guds hellige vilje.

»Min sjæl er dybt bedrøvet indtil døden.« Det var hans ord i Getsemane. Dem vover vi ikke at kommentere. Vær stille, indtil Gud i sin nåde lader dig ane lidt af hans sjælemøje og sjælekvaler.

Og så kæmpede han sig igennem under høje råb og tårer, medens hans sved pressede sig frem som tunge bloddråber, og han blev friet fra sin angst.

Hvilken møje! Hvad har hans sjæl dog ikke gennemlidt og båret!

Timerne på korset vover jeg heller ikke kommentere. »Min Gud, min Gud,

hvorfor har du forladt mig?« Her tømmer han lidelsens bæger til sidste dråbe, og hans sjæl lider en møje, ingen synder kan forestille sig. Men han bar det altsammen stille som et lam, der føres hen at slagtes; han oplod ikke sin mund, medens han led – og led – og led.

I dag

»Fordi hans sjæl har haft møje, skal han se det, hvorved han mættes.« Hans møje var ikke forgæves – han kunne råbe: »Det er fuldbragt!« – og hver gang Guds Ånd lader hans møje berøre vor ånd, sætter den frugt i vort liv, så vi med grev Zinsendorf udbryder: »Alt det har du gjort for mig; hvad kan jeg gøre for dig?« Da skyer vi vore egne veje og tanker, væmmes ved vor ladhed og kødelighed, ydmyges under vore alt for sikre forestillinger om os selv og ydmyger os under hans vældige hånd.

I den tilstand af berøthed frygter vi for at volde ham ny bedrøvelse. Det er rigeligt med al den bedrøvelse, vi allerede har voldet ham. Det er frygteligt, at vi ligesom kan volde hans sjæl mere møje efter al den møje, han har lidt. »Bedrøv ikke Guds hellige Ånd, men hvilken I er beseglet til forløsningens dag!«

Lad ham snarere finde det, hvorved han mættes i dit liv, skulle det end indebære, at du tog nogen møje på dig for ham, hvis sjæl har lidt møje for sin skyld.

Paulus' møje

Apostelen Paulus kan sige, at han har arbejdet mere end alle de andre, men så fører han til for ikke at blive misforstået: »dog ikke jeg, men Guds nåde, som har været med mig« (1. Kor. 15,10).

Hvis Guds nåde er med – hvis vi ønsker, at Guds nåde skal være med os, da er det *den* og ikke os selv, der bestemmer, hvorledes vort liv skal forløbe – og Guds nåde bestemmer altid, at vort liv skal forløbe i overensstemmelse med Guds vilje.

For apostelens vedkommende bestod Guds vilje bl. a. i, at han skulle lide meget for Jesu navns skyld; det hang sammen med, at han skulle udrette mere for evangeliet end nogen anden. Hans liv kom til at bestå i, hvad han selv et sted omtaler som *slid og møje* (1. Tess. 2,9). Guds nåde var med ham og virkede igennem ham ved hjælp af slid og møje. Når man sammenligner sig med ham, kan man nu og da spørge, om man overhovedet kender til virkelig at arbejde for Herren. Dog er det nok ikke altid klogt at sammenligne sig

med ham, dertil er enhver af os nok for lille. Lad os hellere nøjes med at lære nogle mere beskedne lektier af den store apostel. Det er snarere det, han mener, når han opfordrer os til at blive hans efterfølgere.

Legemligt

Vort legeme er et tempel for Helligånden, det indskærper Paulus. »Ær derfor Gud i jeres legemer,« siger han.

Vil vi arbejde for Herren og til hans ære, må vi sætte vore legemer ind derpå og dertil. Enhver åndelig gerning udføres med legemet.

Paulus var en hårdfør mand; flere gange taler han om, at han arbejdede dag og nat; han udsatte sit legeme for hårde strabadser og kendte både til kulde, sult og tørst; han må ofte have følt sig så udmattet, at han ikke orkede mere; han sammenligner kristenlivet med et kapløb, hvor det gælder om at vinde – og det gør jo den, der er bedst trænet; følgelig taler han om

at holde sit legeme i ave, ja nu og da være hård imod det, at det ikke skal tage magten.

Dette er stort set ukendt i vor tids evangeliske verden, men lykkeligvis er der nogle, der viser os et eksempel her; de har opøvet sig til hårdt arbejde gennem hårdt arbejde. Og alle har de fundet en dyb indre tilfredsstillelse heri. Til skam for os mænd må jeg sige, at det ikke sjældent er hårdtarbejdende kvinder, jeg har i tanker, når dette emne beskæftiger mig. Dog ikke udelukkende kvinder!

Paulus kan med rette sige, at han *sled* i det, men han siger det ikke surt, thi Guds nåde var med ham og gjorde det hårde slid til en forret. Han måtte atter og atter arbejde mere, end han umiddelbart syntes, han kunne, og han gjorde det, fordi Guds nåde var med ham.

Det er godt, at Guds nåde er med os i det arbejde, vi kan overkomme, men det er en større oplevelse af Guds nåde, når man i tro og hengivenhed også udfører

det, man ikke synes, man kan klare. Det gjorde Paulus hele tiden i et langt større omfang, end nogen af os er kaldet til. Alligevel er også vi små kaldede til at følge i hans spor i den forstand, at der i vor langt mindre kald ofte må gennemføres noget, som vi ikke har lyst til eller synes, vi har kraft til. Lad os i kraft af Guds nåde alligevel gennemføre det!

Jeg havde i går besøg af en broder i Herren, der sagde følgende til mig: »Folk siger ofte til mig, at de gerne ville have besøgt mig, men at de desværre ikke havde tid til det! Det passer ikke! Hvis de havde villet besøge mig, havde de også haft tid til det!« Det er der mere om, end vi måske vil indrømme. Vi har altid tid til det, vi vil, i hvert fald når det, vi vil, er Guds vilje! Og synes vi ikke, vi har tid til det, må vi tage tid til det. Og synes vi ikke, vi har kraft til det, må vi tage kraft dertil, thi vi har – som *Ramild* sagde i gamle dage – lige så megen kraft som den, vi anvender!

Det indebærer slid, legemligt slid – men uden slid og møje begrænser vi Guds nåde.

Der er plads for hvile i livet under Guds nåde, men ikke for magelighed, slaphed og dvaskhed.

Vi har flere bekvemmeligheder end nogen generation før os har kendt til. Så meget mere må vi være vågne overfor, at bekvemmelighederne ikke tager magten over os, så vi bliver mindre duelige til det herlige slid og slæb, som Guds nåde kalder os til og vil bære os med.

Åndeligt

Det legemlige og det åndelige kan ikke adskilles; når jeg gør det i denne lille artikel, er det kun for at belyse to sider af samme sag.

Paulus' hårde slid og møje bragte ham i kontakt med en mængde mennesker, jøder og grækere, som blev ført til troen på Herren, og som han var en åndelig fader for. De fandtes rundt omkring i Lille-Asien, i Grækenland og Makedonien, i Italien, på øerne i Middelhavet og måske også i Spanien. Han var mere end en opdrager for dem, han var virkelig en fader – og det gav ham møje dag og nat. Der var jo problemer overalt, og han kunne ikke skyde dem fra sig – hvilken fader kan skyde sine børns problemer fra sig?

Undertiden kunne han næsten ikke holde det ud for spænding – hvordan gik det hans børn – var de blevet bevaret, eller var de blevet ført vild? Der var jo mange andre arbejdere, der trængte ind i menighederne, og det var ikke altid gode arbejdere; mange kom for at gøre sig gældende, og det lykkedes dem at bilde Pau-

lus' åndelige børn mange dumme ting ind. I *Galatien* lykkedes det dem at få de unge kristne til at vende sig fra Kristi fuldbragte værk til deres egne præstationer; det lød jo så »helhjertet«, og Paulus var ved at fortvivle, da han hørte, at det var lykkedes. »Mine børn, som jeg atter føder med smerte!« Hvilket udbrud af sjælenød og sjælemøje for deres skyld!

I *Korint* lykkedes det de selvbestaltede arbejdere at bilde menigheden ind, at Paulus slet ikke var så åndelig som de; de havde mere kraft end han; han var jo kommet til dem i svaghed og megen frygt og bæven – var det en Guds kæmpe? – og det lykkedes de hovmodige forkyndere at få mange i Korint til at tro, at Paulus bare var ude efter at udnytte dem. Hvilken smerte for ham, der havde ført dem til Herren og båret dem i sin forbøn! Han måtte skrive til dem, at de var kødelige – thi det var de, skønt de brammede med mange nådegaver, som de imidlertid misbrugte – og han gik så vidt, at han skrev til dem, at han med glæde ville bringe ofre, ja selv blive ofret for deres sjæles skyld (2. Kor. 12,15) – en afsløring af, hvilken sjælemøje han var villig til at tage på sig for deres skyld.

Paulus kan ikke let til nogen ting. At opbygge Kristi menighed er et arbejde, der kun kan gøres rigtigt med livet og tilværelsen som indsats. Enhver, der søger sit eget, vil komme til kort. Det er ikke et arbejde, der kan drives på almindelig menneskelig maner, thi her i verden drives ethvert foretagende ved, at nogle træffer bestemmelser og afgørelser, som de ansatte så fører ud i livet, men i menigheden er det kun ved at være et forbillede og ved at bære de andres byrder som deres tjener eller som den ringeste, man udretter noget. Det er møjefuldt – det giver ikke »succes« – det er jo korsets vej – men anden vej findes ikke for den, der vil lade sig lede af Guds kærlighed og nåde.

Paulus' breve lader os se helt ind i hans store, varme hjerte. Det er næsten uudholdeligt at tænke på alle de charlataner, der trængte ind i hans forsamlinger og vandt gehør. Men sådan var det, og sådan er det. I en vis forstand stod han magtesløs, thi enhver charlatan optræder med charme og »frimodighed« og appellerer altid stærkere til det kødelige menneske end en Åndens mand, der aldrig søger at gøre sig gældende med populære midler.

Det gik ham, som det gik hans Herre: de forlod ham til sidst allesammen. Vi kan ikke forestille os, hvilken smerte der har gennembølget ham, og hvilken møje han har båret på sin sjæl. Han har kæmpet i bøn dag og nat og kan tale om, at han var stedt i en svær kamp; han kendte til dyb bedrøvelse, samtidig med at han altid var

glad i Herren; aldrig lukkede han bitterhed ind i sin sjæl, selv om han i forholdet til de falske apostle kom meget nær dertil – han blev ved med at elske sine åndelige børn, hvor megen smerte de end voldte ham – men at holde ud i kærlighed, når skuffelse efter skuffelse melder sig, er møjefuldt og går ikke af sig selv.

Forgæves?

Han skriver et sted, at han frygter, at hans møje har været forgæves (1. Tess. 3,5). Fristeren havde været i Tessalonika, og Paulus ventede spændt på efterretning om deres tro, om de havde afvist Fristeren eller var faldet for ham.

Paulus regner altså med muligheden af frafald. I hvert fald optræder han ikke så roligt og »tros-sikker«, som om den mulighed slet ikke fandtes. Han vidste, at hans åndelige børn i Tessalonika var stedt i svære trængsler – kunne de holde ud – kunne deres tro stå prøve – eller ville de bukke under, fornægte troen og vende Herren ryggen?

Så havde al hans møje jo været forgæves.

Er det hele sandheden? Han forsikrer jo korinterne om, at *deres* møje ikke er forgæves i Herren (1. Kor. 15,58). Hvordan kan han frygte, at hans egen møje kan være forgæves, når han kan forsikre andre om, at deres møje ikke er forgæves?

Jo, hvis man betragter *resultaterne* af møjen, da kan man undertiden sige, at den var forgæves, thi den førte ikke til noget. Men hvis man betragtede *frugterne* af møjen, da er den aldrig forgæves, thi al møje bærer frugt, også når den ikke fører til resultater.

Således er der aldrig nogen møje, der er forgæves i Herren. Og på den dag, da vi skal fremstilles for Kristi domstol, skal enhver få løn i forhold til *sin møje* (1. Kor. 3,8) – men ikke i forhold til resultaterne.

Er det et evangelium?

Al den tale om slid og møje, og ikke mindst talen om, at vi får løn i forhold til vor møje, lægger et uevangelisk, lovmæssigt pres over samvittighederne – det hævder mange, og så afviser de, hvad jeg foran har skrevet lidt om.

Det er sandt, at hvis der tales forkert om møje og løn, da lægges der er pres over samvittighederne, som ikke fører til noget godt. Man kan sagtens få folk til at slide i det og bringe ofre, hvis de dermed gør sig fortjent hos Gud. Det kan vi finde mange eksempler på i dag.

Men Paulus taler ikke forkert derom. Han er nemlig grebet af Kristus og under Kristi kærligheds tvingende magt. »Kristi

kærlighed tvinger mig!«

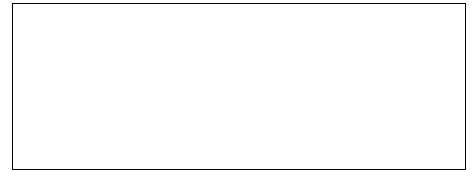
Han taler ikke i kødelig iver for at ruske op i menighederne, eller fordi han er utålmodig og synes, de anstrenger sig for lidt. Han taler derimod »ud af et rent sind, ja ud af Gud i Kristus« (2. Kor. 2,17) – han taler altså i kærlighed, selv grebet af Kristi kærlighed til ham.

I den Ånd kan man tale om møje og slid som en helt naturlig del af evangeliet. Her er ikke nogen appel om at gøre noget

ekstra for at få en større løn – her er det kærligheden, der trænger igennem og bemægtiger sig vore hjerter – og grebne af Kristus ved vi alle uden mange forklaringer, at der endnu er meget at udrette for menigheden, men at det ikke bliver gjort, uden at nogen lægger krop og sjæl dertil, med andre ord tager sliddet og møjen på sig.

Og grebne af Herrens møje for enhver af os ved vi også, at det kun er nåde at få

lov til at slide i det for hans navns skyld. Ingen tænker på at gøre sig fortjent derved. Det er Guds nåde, der er med os, ligesom den var med Paulus, og den løn, der bliver tale om, er nåde-løn!



Epafras' møje

Paulus var så stor en mand, at jeg, som nævnt i artiklen om hans møje, synes, det næsten er formasteligt at sammenligne sig med ham; det kan nemt være et udtryk for et skjult åndeligt hovmod. Ingen af os har et kald, der blot tilnærmelsesvist kan sammenlignes med hans; ingen af os har et kendskab til Herren, der tåler sammenligning med hans, og ingen af os har udrettet en brøkdæl af, hvad han udrettede.

Men *Epafras* – ja, vi kommer også til kort, når vi sammenligner os med ham, men alligevel er det, som om vi er mere på lige fod med ham – han er ikke en gigant som Paulus – han hører mere hjemme i kredsen af almindelige mennesker, hvori vi befinder os.

Også i hans liv indtog begrebet *møje* en fremtrædende plads. Det lærer os, at møjen og sliddet ikke er forbeholdt de særligt udvalgte redskaber i Guds riges tjeneste, men at en del deraf også tilkommer os, de almindelige jævne tjenere. »Jeg giver ham det vidnesbyrd, at han har megen møje for jer og for dem i Laodikea og dem i Hieropolis,« skriver Paulus om ham (Kol. 4,13).

Megen møje

Der er en lov i Guds rige, der går ud på, at den, som har, ham skal der gives. Den lov var virksom i Epafras' liv. Han havde møje, derfor blev der skænket ham *mere* møje, og derfor blev der yderligere skænket ham *megen* møje.

Den iagttagelse kan enhver gøre i menighederne, at den, der tager byrderne på sig, altid får flere, men at den, der lader dem ligge, til sidst aldrig får nogen tilbudt.

Møje er nemlig en gave fra Herren; enhver, der tager imod denne gave, får flere gaver af lignende art, medens enhver, der afviser gaven, risikerer ikke mere at få den tilbudt.

De, der tager imod gaven, gør det, fordi de kender Giveren som en god Herre,

der kun giver gode og fuldkomne gaver; men de, der afviser gaven, er som den lade og utro tjener, der anser Herren for en hård mand.

Epafras havde taget imod det ærefulde tilbud at få pålagt møje for Herrens menighed. Han havde plantet evangeliet i *Kolossæ*, og det havde båret frugt i menneskers frelse og sammenførelse i menigheden der. Den slags ting sker ikke af sig selv. Det koster megen møje, og den havde Epafras taget på sig med glæde.

Derfor fik han mere møje betroet. Således var Guds nåde virksom hos ham og satte ham i stand til at bære stadig tungere byrder.

Sandelig, den, som har, ham skal der gives, og han skal få overflod. Sandelig, den, som er tro over lidet, skal sættes over meget. Det oplevede Epafras – og husk, han var ingen Åndens stormand som Paulus, han var en jævn kristen som du og jeg!

Hvori bestod møjen?

Det kan ikke besvares udtømmende, men Paulus giver os et indblik i, hvad det var, der lå tungt på Epafras' hjerte som en bestanddel af hans møje: »Han strider altid for jer i sine bønner, for at I må stå fast, fuldkomne og fuldt forvissede om, hvad der i enhver sag er Guds vilje« (Kol. 4,12).

Den møje, Epafras gik under, lå inde i lønkammeret. Der stred han for dem i sine bønner. Har du prøvet lidt af det, ved du noget om, hvori møjen består.

Også her gælder samme Åndens lov, at den, som har, ham skal der gives. Ham, der har et lille lønkammeransvar, skal et større ansvar betros, og ham skal der atter betros et stort forbønsansvar, om han er tro.

Epafras var tro i lønkammeret, hvor ingen så ham uden Gud. Der stred han for dem.

Inde i lønkammeret får du at vide,

hvad du aldrig får at vide udenfor kammeret, thi derinde giver du Ånden lejlighed og tid til at tale med dig; der lægger han den nød på dit hjerte, som du ellers ikke kender til; der forstår du ved Ånden de helliges åndelige behov og begynder at gå i forbøn for dem; men der oplever du også den modstand, der fra den faldne ånde verden øves imod, at Herrens menighed skal vokse i modenhed og rigtig lære Herren at kende; så begynder du at kæmpe med Åndens våben, og du lærer så småt at holde ud.

Der findes nemlig en tro, der er alt for let og alt for sikker; den er så sikker på, at Gud nok skal føre sin menighed frem til modenhed, at den slet ikke kender noget til at kæmpe derfor; den er så let og optimistisk, at den taler med smil og selvfølge om det, som Epafras kæmpede og stred for i sine bønner. Den tro risikerer at miste det, den har, for den har måske slet ingenting!

Inde i lønkammeret bytter du den alt for lette tro ud med den, der har vægt – det koster lidt møje, men du erfarer hurtigt, at det vel er møjen værd.

Når du holder ud i din strid for dine medsøskende i Herren, vokser din kærlighed til dem. Gud tillader dig nemlig ikke at bede for dem med kritik, ærgerlighed eller dømmesyge; du bliver gennemset af Gud helt ind i dine motiver, når du beder for dem, og derved vokser du selv i nåden og bliver stærk og urokkelig!

Jeg havde en gammel ven, der – når vi skulle bede – sagde: »Lad os nu gå til arbejdet!« Det kan naturligvis misforstås, for det er først og fremmest en forret – men forstået, som han ville det, er forbønnen et arbejde til gavn for menigheden, måske det vigtigste arbejde, og kan der tænkes nogen større nåde end at måtte udføre det mest betydningsfulde arbejde, uden at nogen lægger mærke til det?

Hvordan Epafras oplevede det, ved vi ikke i enkeltheder, men Paulus siger, at han stred og havde megen møje. Det vil

altså sige, at der var noget, han måtte kæmpe imod, og at han også måtte tage stilling til, om møjen skulle få ham til at holde op, eller om den skulle ansøre ham yderligere.

Der kan næppe herske tvivl om, at han følte sig træt, thi møje medfører træthed, men alligevel bad han uden at blive træt, thi han gav ikke efter for trætheden, og når man ikke gør det, bliver man atter frisk – han holdt først op, når han fornemmede det Åndens amen til sin bøn, som siger, at nu er der bedt, som Gud vil det. Så rejste han sig fra bønnen med den indre styrke og glæde, som en sådan bøn skænker den bedende.

Hans bøn ligner i mangt og meget Paulus' bøn, thi han bad som apostelen om deres åndelige og sande vel, nemlig at de måtte stå fast, være fuldkomne (fuldmod-

ne) og altid kende Herrens vilje. Den slags ting kommer aldrig af sig selv. De fleste troende er sig end ikke bevidst, at det er dette, de mest af alt trænger til. Mon de, som han bad for, også selv bad om disse ting? Det tvivler jeg på. Men Epafra gjorde det, og fordi de ikke selv bad om det, var hans bøn som en kamp, en strid. Mon de var nået frem til modenhed, fasthed og et inderligt kendskab til Guds vilje uden hans indtrængende forbøn? Det tvivler jeg også på. Således virkede han ved den megen møje, Gud i sin nåde lagde på ham, uendelig meget godt for dem. Mon de værdsatte det? Det ved vi ikke, men det tvivler jeg egentlig også på. Det er også lige meget, thi Gud værdsatte det, og på den store dag vil Epafra få løn i forhold til sin møje. Jeg har en fornemmelse af, at det bliver en stor løn.

Efter *Nyborg Strand* modtog jeg et brev fra en ældre søster i Herren; hun skrev, at hun under et bestemt aftenmøde havde følt, at Gud på en særlig måde understregede hendes forbedertjeneste. Det er ofte de ældre, der bærer byrder som Epafra, ikke sjældent ældre søstre i Herren. Hendes brev var sådan en opmuntring. Der sker en gerning i det skjulte rundt omkring, som ikke kan vurderes for højt. Den omtales ikke, men uden den var det meste af den gerning, der sker i det åbenbare, uden større værdi. Og hvad der er mest møjsommeligt, at gå ind i lønkammeret og som Epafra stride i sine bønner eller at gå ud i en mere offentlig tjeneste, skal jeg ikke udtale mig generelt om. Jeg selv oplever lønkammertjenesten som den mest krævende.

Men aldrig er den forgæves!